

REZULTATI JANUARSKEGA ŠTETJA VODNIH PTIC LETA 2012 V SLOVENIJI

Results of the January 2012 waterbird census in Slovenia

LUKA BOŽIČ

DOPPS - Društvo za opazovanje in proučevanje ptic
Slovenije, Kamenškova 18, SI-2000 Maribor, Slovenija,
e-mail: luka.bozic@dopps.si

Januarsko štetje vodnih ptic (IWC) poteka v Sloveniji od leta 1988, leta 1997 pa je bilo prvič zastavljeno kot celosten, koordiniran in standardiziran popis vodnih ptic na ozemlju celotne Slovenije (ŠTUMBERGER 1997). Od takrat naprej štetje pokriva vse večje reke, Obalo in večino pomembnejših stoječih vodnih teles v državi (ŠTUMBERGER 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002 & 2005, BOŽIČ 2005, 2006, 2007, 2008A, 2008B, 2010 & 2011). K temu sta pripomogla predvsem dobra organizacija in veliko število sodelujočih prostovoljnih popisovalcev. V poročilu so predstavljeni rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2012, ki je v podobnem obsegu potekalo že šestnajstič zapored.

Leta 2012 smo vodne ptice šteli 14. in 15. januarja. Organizacija, potek, uporabljena metoda štetja in popisni obrazci so bili takšni kot leta 1997 (ŠTUMBERGER 1997). Pri obdelavi in predstavitvi rezultatov smo upoštevali tudi nekatere podatke, zbrane zunaj organiziranega štetja, vendar največ do pet dni pred ali po koncu tedna, predvidenega za štetje. Kormorane *Phalacrocorax carbo*, z izjemo števnih območij Kolpe ter Notranjske in Primorske, smo sistematično posebej šteli na znanih in domnevnih skupinskih prenočiščih. Na števnem območju Obale smo na prenočiščih šteli tudi vranjke *P. aristotelis*, na števnem območju Drave pa pritlikave kormorane *P. pygmeus* in galebe Laridae. Mokože *Rallus aquaticus* smo na ptujskih studenčnicah in potoku Črnc (Murska ravan) sočasno s štetjem drugih vodnih ptic popisali s pomočjo predvajanja posnetka oglašanja. Metoda je podrobneje opisana v BOŽIČ (2002). V štetje so bile tako kot vsako leto vključene vrste iz naslednjih skupin ptic: plovci Anatidae, slapniki Gaviidae, kormorani Phalacrocoracidae, čaplje Ardeidae, štoklje Ciconiidae, plamenci Phoenicopteridae, ponirki Podicipedidae, tukalice Rallidae, pobrežniki Charadriiformes ter belorepec *Haliaeetus albicilla*, rjavi lunj *Circus aeruginosus*, vodomec *Alcedo atthis* in povodni kos *Cinclus cinclus*.

Januarja 2012 so bile temperature povsod po

državi, z izjemo Severne Primorske, nad dolgoletnim povprečjem, najbolj izrazito v SV Sloveniji (+3 °C). Povprečne dnevne temperature so bile v prvi polovici januarja, z izjemo nekaj prvih dni v mesecu, tako v notranjosti Slovenije kot na Primorskem in Obali med 0 in 5 °C. Najnižje januarske temperature so bile v srednji tretjini in zadnjih nekaj dni meseca. Krajše hladno obdobje s temperaturami blizu ali pod dolgoletnim povprečjem je bilo prav v času štetja. Najnižje temperature so bile v tem času ponekod pod -5 °C. Temperature v decembru 2011 so bile povsod po Sloveniji nad dolgoletnim povprečjem. Dolgoletno povprečje padavin je bilo decembra preseženo v večjem delu države, primanjkljaj je bil le na Obali in skrajnem SZ delu. Januarja je bilo padavin povsod malo, saj dolgoletno povprečje ni bilo doseženo nikjer. V SV in severni Sloveniji ter na Obali je bilo padavin manj kot 30 % običajne vrednosti, v ostalih delih države pa večinoma manj kot 40 %. V večjem delu Slovenije januarja 2012 po nižinah ni bilo snežne odeje, nekaj dni s snegom, ki pa je hitro skopnel, je bilo decembra 2011. Med štetjem ni bilo snežne odeje, z izjemo skrajnega SZ države (CEGNAR 2011 & 2012). Povprečni pretoki rek so bili decembra za tretjino manjši kot v dolgoletnem primerjalnem obdobju. Januarja se je hidrološko sušno obdobje nadaljevalo, pretoki so dosegli le polovico dolgoletnega povprečja (STROJAN 2011 & 2012). V času štetja je bilo nad zahodno in srednjo Evropo območje visokega zračnega tlaka. V višinah je nad naše kraje pritekal postopno hladnejši in suh zrak. Prevladovalo je pretežno jasno vreme, z občasno delno oblačnostjo v vzhodni Sloveniji. Zjutraj so bile temperature povsod pod lediščem, najvišje dnevne pa večinoma med 5 in 10 °C (MARKOŠEK 2012).

V času štetja je bil v celoti zaledenel zgornji del Pesnice, nekateri odseki na njenem srednjem in spodnjem delu pa so bili zaledeneli od 1/4 do 3/4. Delno zaledenel je bil velik del alpske Drave (1/4 do 1/2), zgornji del panonske Drave nad Mariborom (1/4), zgornji del Ščavnice (1/4), nekateri deli zgornje Save (1/4) in Sotle (1/4) ter krajši odseki na Ledavi, Dravinji, Krki, Soči in Reki (večina 1/4). Delno zaledenele so bile rečne akumulacije Ptujsko jezero (1/4), Gajševsko jezero (1/4) in Trbojsko jezero (1/4), Ledavsko jezero in akumulacija Melje pa sta bila z ledom prekrita v celoti. Od pomembnejših stoječih voda so bila jezera v Pesniški dolini zaledenela 3/4 ali v celoti, zadrževalnik Medvedce 1/2, Škalsko jezero 1/4, gramoznica Stari grad 1/4, Cerknjsko jezero 3/4, Bohinjsko in Blejsko jezero pa sta bila nezaledenela. Večje in globlje gramoznice v Pomurju so bile nezaledenele, druge so bile večinoma zaledenele od 1/4 do 3/4, približno polovica pa v celoti.

Tabela 1: število vseh in pregledanih popisnih odsekov na rekah in obalnem morju ter njihova skupna dolžina na posameznem števnem območju in v celotni državi med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) leta 2012 v Sloveniji**Table 1:** Number of all and surveyed sections on the rivers and coastal sea, as well as their total length in separate count areas and in the entire country during the January 2012 waterbird census (IWC) in Slovenia

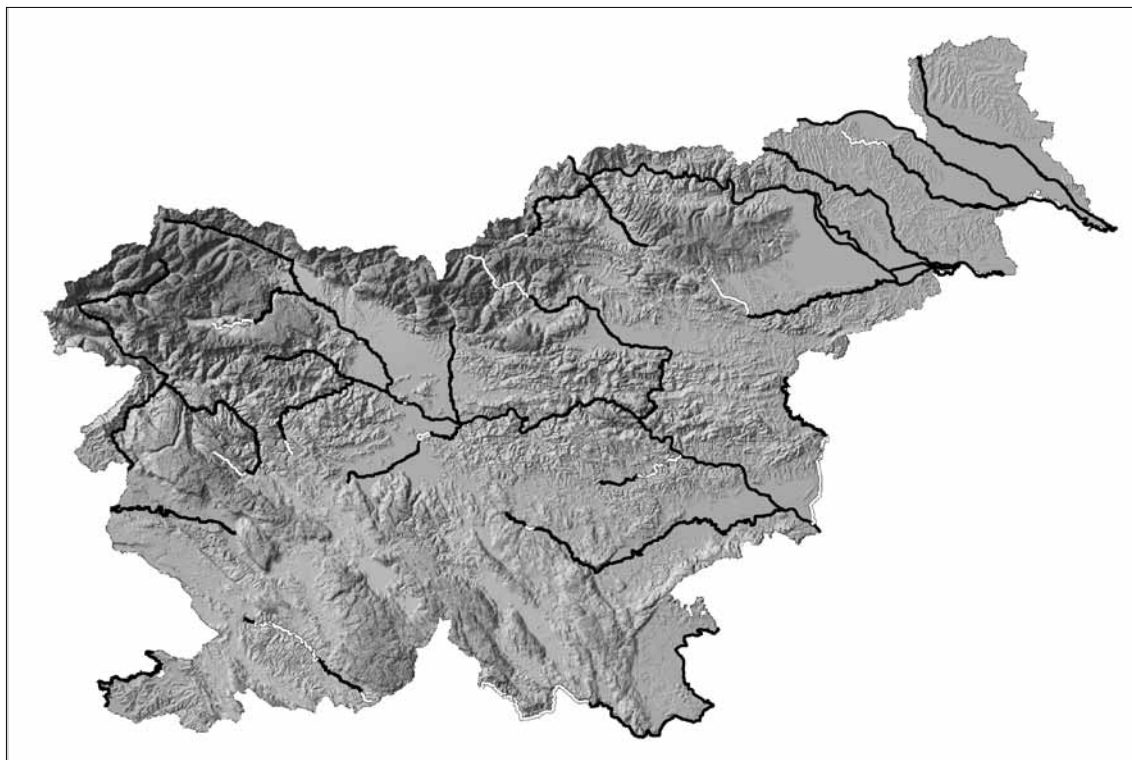
Števno območje/ Count area	Št. vseh popisnih odsekov / Total no. of survey sections	Dolžina/ Length (km)	Št. pregledanih odsekov / No. of sections surveyed	Dolžina/ Length (km)
Mura	61	220,2	59	203,1
Drava	138	374,4	134	354,5
Savinja	30	94,5	28	69,1
Zgornja / Upper Sava	100	309,0	89	283,7
Spodnja / Lower Sava	71	272,7	59	223,6
Kolpa	14	118,0	9	76,3
Notranjska in Primorska	39	250,9	34	208,4
Obala / Coastland	12	42,6	12	42,6
Skupaj / Total	465	1682,3	424	1461,3

Tabela 2: število vseh in pregledanih lokalitet (stoječih voda, potokov in manjših rek) na posameznem števnem območju in v celotni državi med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) leta 2012 v Sloveniji**Table 2:** Number of all and surveyed localities (standing waters, streams and smaller rivers) in separate count areas and in the entire country during the January 2012 waterbird census (IWC) in Slovenia

Števno območje/ Count area	Št. vseh lokalitet – stoječe vode / Total no. of localities (standing waters)	Št. vseh lokalitet – tekoče vode/ Total no. of localities (streams)	Št. pregledanih lokalitet – stoječe vode / No. of surveyed localities (standing waters)	Št. pregledanih lokalitet – tekoče vode / No. of surveyed localities (streams)
Mura	71	9	69	7
Drava	52	23	41	16
Savinja	16	7	15	4
Zgornja / Upper Sava	18	20	11	11
Spodnja / Lower Sava	10	10	7	5
Kolpa	1	4	1	3
Notranjska in Primorska	20	34	16	21
Obala / Coastland	13	3	11	0
Skupaj / Total	201	110	171	67

Ribniki in gramoznice na Dravskem in Ptujskem polju so bili večinoma zaledeneli od 1/2 do 3/4. Drugod v notranjosti Slovenije so bila stoječa vodna telesa na celjskem območju, Ljubljanskem barju, območju Savske ravnin in spodnjem Posavju večinoma zaledenela 3/4 ali v celoti. Delno ali v celoti so bila zaledenela tudi nekatera stoječa vodna telesa v Vipavski dolini, na Ljubljanskem barju, Ribniškem polju in Notranjskem pa tudi nekatere manjše reke. Vsa piviška presihajoča jezera so bila brez vode. Sečoveljske soline so bile zaledenela 1/4.

Sodelovalo je 312 popisovalcev. Pregledali smo 424 popisnih odsekov na rekah in obalnem morju v skupni dolžini 1461,3 km (tabela 1), kar je 86,9 % celotne dolžine odsekov, vključenih v popis. Poleg tega smo pregledali tudi 238 lokalitet (171 stoječih voda in 67 potokov) od skupno 311 (tabela 2), kar je 76,5 % vseh lokalitet, evidentiranih v bazi januarskega štetja vodnih ptic do vključno leta 2012. Številne manjše lokalitete smo tokrat pregledali prvič. Popisne odseke, pregledane v štetju leta 2012, prikazuje slika 1, razširjenost pregledanih lokalitet pa slika 2.

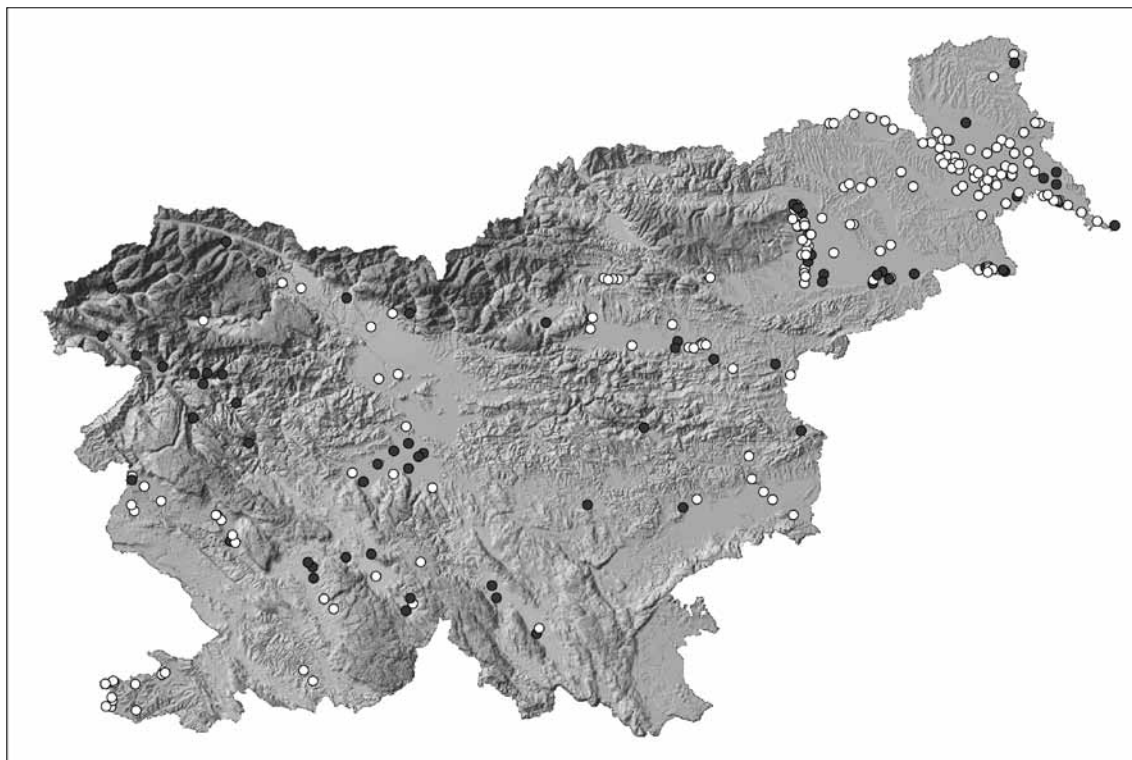
Slika 1: Popisni odseki, pregledani ob januarskem štetju vodnih ptic (IWC) na rekah in obalnem morju v Sloveniji leta 2012; črne črte označujejo popisane, bele pa nepopisane odseke

Figure 1: Survey sections inspected during the January 2012 waterbird census (IWC) on the rivers and coastal sea in Slovenia, with black lines denoting examined and white lines unexamined sections

Skupaj smo prešteli 61.272 vodnih ptic, pripadajočih 60 vrstam. Poleg tega smo zabeležili še štiri druge taksone (domača gos, križanec rac potapljavk, domača raca in rumenonogi oziroma črnromski galeb *Larus michahellis / cachinnans*). To je drugo največje število vodnih ptic, prešteto od leta 1997 naprej – več vodnih ptic smo zabeležili le leta 2008. Število zabeleženih vrst je bilo povprečno, kar je nekoliko manj kot v zadnjih nekaj letih. Tako kot običajno smo tudi leta 2012 največje število vodnih ptic prešteli na števnem območju reke Drave, in sicer 25.346. To je 41,4 % vseh vodnih ptic, prešteti v Sloveniji. Leta 2012 števila 10.000 prešteti vodnih ptic nismo preseгли na nobenem drugem števnem območju, tudi nismo nikjer zabeležili največjega ali najmanjšega števila vodnih ptic doslej. Na večini števnih območij je bilo število vodnih ptic blizu povprečnemu oziroma običajnemu v zadnjih nekaj letih. Izrazito nadpovprečna števila so bila prešteta na števnih območjih Mure (večje le leta 2011), Drave (večje le v letih 2007 in 2008) ter Notranjske & Primorske (večje le v letih 2001 in 2011). Veliko število vodnih

ptic med zadnjima dvema štetjema na Muri je verjetno predvsem posledica izboljšane pregledanosti območja.

Mlakarica *Anas platyrhynchos* je bila v štetju leta 2012, tako kot v vseh štetjih doslej, daleč najštevilnejša vrsta (32.010 os., 52,2 % vseh vodnih ptic). Po številu prešteti osebki sledijo rečni galeb *Chroicocephalus ridibundus* (4663 os., 7,6 % vseh vodnih ptic), liska *Fulica atra* (4386 os., 7,2 % vseh vodnih ptic), krehelj *A. crecca* (2920 os., 4,8 % vseh vodnih ptic) in kormoran (2575 os., 4,2 % vseh vodnih ptic). Krehelj je bil doslej med petimi najštevilnejšimi vrstami le še v štetju leta 1997. Število 1000 prešteti osebki so leta 2012 presegle še labod grbec *Cygnus olor*, čopasta črnica *Aythya fuligula*, velika bela čaplja *Ardea alba*, siva čaplja *A. cinerea*, mali ponirek *Tachybaptus ruficollis* in rumenonogi galeb. Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2012 po shemi razdelitve na osem števnih območij (BOŽIČ 2007, 2008A, 2008B, 2010 & 2011) so predstavljeni v tabeli 3. V dodatku 1 so števna območja podrobneje razčlenjena na posamezne reke in manjša območja z večjim številom lokalitet, kot so poplavne ravnice, doline, ravnine ipd.

Slika 2: Lokalitete, popisane med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) v Sloveniji leta 2012; beli krogi označujejo stoječe vode, temni krogi pa potoke in manjše reke

Figure 2: Localities examined during the January 2012 waterbird census (IWC) in Slovenia, with white circles denoting standing waters, while dark circles designate smaller rivers and streams

Leta 2012 smo prvič v januarskem štetju vodnih ptic zabeležili komatnega deževnika *Charadrius hiaticula* (Sečoveljske soline), rjavega galeba *Larus fuscus* (zadrževalnik Medvedce, Drava) in labodjo gos *Anser cygnoides* (ribnik Zreče, Drava). Slednja je v seznamu ugotovljenih ptic Slovenije uvrščena v kategorijo E (vrste iz ujetništva) (HANŽEL & ŠERE 2011). Poleg teh smo od redkejših vrst zabeležili le kanadsko gos *Branta canadensis* (Šaleška jezera), ki je bila tokrat drugič opazovana v januarskem štetju vodnih ptic, to pa je tudi šesti podatek za Slovenijo na uradnem seznamu ugotovljenih ptic (HANŽEL & ŠERE 2011). Leta 2012 smo prešteli največ mlakaric, tatarskih žvižgavk *Netta rufina*, pritlikavih kormoranov, velikih belih čapelj, sivih čapelj, črnoglavih galebov *Larus melanocephalus*, vodomcev, mandarink *Aix galericulata* (skupaj z letom 2006) in moškatinih bleščavk *Cairina moschata* v okviru januarskih štetij vodnih ptic doslej. Največ smo zabeležili tudi v naravo vnesenih vrst oziroma vrst, ki izhajajo iz ujetništva (skupaj 57 os., 6 taksonov). Izmed vrst, ki se pojavljajo redno, je bilo

kreheljcev več le med štetjem leta 1999, belih štorkelj *Ciconia ciconia* leta 2007, malih ponirkov leta 2011, belorepcev leta 2004 in pikastih martincev *Tringa ochropus* leta 2008 (tabela 3). Kljub srednjeročnemu pozitivnemu populacijskemu trendu velike bele čaplje v obdobju zadnjih nekaj let (primerjaj z Božič 2005, 2006, 2007, 2008A, 2008B, 2010 & 2011) tako velikega števila nismo pričakovali. Število velikih belih čapelj je bilo izjemno zlasti na števnih območjih Mure in Drave, kjer je bila večina osebkov prešteta na njih. V nasprotju s tremi predhodnimi štetji smo leta 2012 pri nekaj vrstah zabeležili tudi najmanjša števila v šestnajstih letih januarskih štetij vodnih ptic: žvižgavki *Anas penelope*, malem *Mergellus albellus* in srednjem žagarju *Mergus serrator* ter čopastem ponirku *Podiceps cristatus*. Število polarnih slapnikov *Gavia arctica* in črnovrati ponirkov *Podiceps nigricollis* je bilo manjše le med štetjem leta 2004, kormoranov pa leta 2011. Med najmanjšimi doslej je bilo tudi število njivskih gosi *Anser fabalis* in konopnic *Anas strepera*, med najmanjšimi v zadnjih nekaj letih pa,

Tabela 3: števila prešteti vodnih ptic na posameznem števnem območju in v celotni Sloveniji v januarskem štetju vodnih ptic (IWC) leta 2012 (1 – Mura, 2 – Drava, 3 – Savinja, 4 – Zgornja Sava, 5 – Spodnja Sava, 6 – Kolpa, 7 – Notranjska in Primorska, 8 – Obala)

Table 3: Numbers of waterbirds counted in separate count areas and in the entire Slovenia during the January 2012 waterbird census (IWC) (1 – Mura, 2 – Drava, 3 – Savinja, 4 – Upper Sava, 5 – Lower Sava, 6 – Kolpa, 7 – Notranjska & Primorska, 8 – Coastland)

Vrsta / Species	1	2	3	4	5	6	7	8	Skupaj/ Total
<i>Cygnus olor</i>	302	641	41	209	319	9	29	42	1592
<i>Anser cygnoides</i>		3							3
<i>Anser fabalis</i>		87							87
<i>Anser albifrons</i>						1			1
<i>Anser anser</i>	4	3	2	1				2	12
<i>Branta canadensis</i>			6						6
domača gos / domestic goose		2		2					4
<i>Tadorna tadorna</i>		1						39	40
<i>Cairina moschata</i>		12	5	1	2				20
<i>Aix galericulata</i>				5		2			7
<i>Anas penelope</i>		152		8				29	189
<i>Anas strepera</i>		14		5					19
<i>Anas crecca</i>	356	1167	76	95	152	226	15	833	2920
<i>Anas platyrhynchos</i>	4527	13259	1834	4771	2245	660	3274	1440	32.010
<i>Anas acuta</i>		3							3
<i>Anas clypeata</i>								76	76
<i>Netta rufina</i>		9		1	6				16
<i>Aythya ferina</i>	12	696	24	9	107			10	858
<i>Aythya nyroca</i>				1	3				4
<i>Aythya fuligula</i>	2	1148	20	304	18			5	1497
<i>Aythya marila</i>					5				5
<i>Aythya ferina</i> × <i>A. nyroca</i>				1					1
<i>Melanitta fusca</i>		2							2
<i>Bucephala clangula</i>	8	805		26		5	16		860
<i>Mergellus albellus</i>		31							31
<i>Mergus serrator</i>		2						23	25
<i>Mergus merganser</i>	56	87	62	165		44	48		462
domača rasa / domestic duck		4	3	7			1	2	17
<i>Gavia stellata</i>	1								1
<i>Gavia arctica</i>				1		1		23	25
<i>Phalacrocorax carbo</i>	417	936	390	151	288	80	81	232	2575
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>								172	172
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	62	427			1	1		7	498
<i>Egretta garzetta</i>		2						81	83
<i>Ardea alba</i>	475	473	14	59	71	7	49	40	1188
<i>Ardea cinerea</i>	243	406	88	209	156	40	136	44	1322
<i>Ciconia ciconia</i>		4							4
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	33	699	8	256	267	70	56	149	1538
<i>Podiceps cristatus</i>	25	50	10	10	12	5		57	169
<i>Podiceps nigricollis</i>		1						35	36
<i>Haliaeetus albicilla</i>	2	6					2		10
<i>Rallus aquaticus</i>	9	32	1		6		3	4	55
<i>Gallinula chloropus</i>	15	33	8	41	18	1	8	56	180

Nadaljevanje tabele 3 / Continuation of Table 3

Vrsta / Species	1	2	3	4	5	6	7	8	Skupaj/ Total
<i>Fulica atra</i>	215	2327	246	416	483	14	7	678	4386
<i>Charadrius hiaticula</i>								1	1
<i>Charadrius alexandrinus</i>								10	10
<i>Pluvialis squatarola</i>								6	6
<i>Vanellus vanellus</i>	1							36	37
<i>Gallinago gallinago</i>	1	1		3	17		9	2	33
<i>Numenius arquata</i>		1						16	17
<i>Actitis hypoleucos</i>	2	1		1			1	4	9
<i>Tringa ochropus</i>	41	19		1				2	63
<i>Tringa erythropus</i>								1	1
<i>Tringa nebularia</i>								15	15
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	2	1048		6	4	1	67	3535	4663
<i>Larus melanocephalus</i>								15	15
<i>Larus canus</i>	2	394					5	8	409
<i>Larus fuscus</i>		1							1
<i>Larus michahellis</i>		22					681	1263	1966
<i>Larus cachinnans</i>		118							118
<i>Larus michahellis / cachinnans</i>	2	156		12	2				172
<i>Sterna sandvicensis</i>								29	29
<i>Alcedo atthis</i>	26	18	13	22	33	4	15	9	140
<i>Cinclus cinclus</i>	1	43	11	237	14		252		558
Skupaj / Total	6842	25.346	2862	7036	4229	1171	4755	9031	61.272

podobno kot že leta 2011, število rumenonogih galebov (vključno s črnomoškim). Prvič doslej nismo zabeležili spremenljivega prodnika *Calidris alpina* in rdečenočnega martinca *Tringa totanus*, potem ko je bilo med zadnjimi nekaj štetji število obeh vrst v primerjavi s stanjem v 90-ih in prvi polovici prejšnjega desetletja zelo majhno. Nekatere značilnosti januarskega štetja 2012 so bile podobne kot v drugih zimah z relativno visokimi temperaturami in brez snega v nižinah (veliko vodnih ptic na števnem območju Drave, veliko čapelj in vodomcev, malo malih žagarjev itd.). Za vodomca so značilna izrazita populacijska nihanja kot posledica mrzlih zim (CRAMP 1985), kar je treba upoštevati pri interpretaciji rezultatov štetja.

Po velikem številu mlakaric v lanskem štetju smo tokrat zabeležili največje število osebkov te vrste doslej. Podatek potrjuje domnevo, da je število mlakaric večje v milih zimah, ko je večina stoječih vodnih teles vsaj delno nezaledenela. Drugače kot v prejšnjih treh štetjih (Božič 2008B, 2010 & 2011) leta 2012 nismo prešteli največ velikih žagarjev v okviru januarskih štetij vodnih ptic doslej, čeprav je zabeleženo število zelo podobno tistemu iz leta 2010. Takšen rezultat je predvsem posledica relativno

majhnega števila na reki Dravi, medtem ko je bilo število osebkov na Muri in Kolpi največje doslej. Na drugem zelo pomembnem območju za velikega žagarja v Sloveniji, Zgornji Savi, je bilo število podobno kot v zadnjih nekaj letih. Reke Severne Primorske potrjujejo status pomembnega območja za vrsto, tem pa moramo prišteti, kot je videti, tudi Savinjo, zlasti del na širšem celjskem območju. Rezultati leta 2012 potrjujejo ugotovitev preteklih januarskih štetij vodnih ptic, da se na več slovenskih rekah pozimi domnevno pojavlja pomemben del alpske populacije te vrste (1 % = 36 osebkov) (DELANY & SCOTT 2006), čeprav izvor prezimujočih osebkov ni znan. Tako sodi veliki žagar med varstveno najpomembnejše vrste prezimujočih vodnih ptic pri nas.

Leta 2012 je štetje na nekaterih rečnih popisnih odsekih motil lov, ponekod pa je potekalo nezakonito plašenje (Sava Bohinjka, zgornja Sava) ali nezakonito pobijanje kormoranov (Mura, Ščavnica, Pesnica). Sledovi lova (naboji za šibrenico, skrivališča) so bili vidni na številnih rekah. Število vodnih ptic na območju, ki je bilo opredeljeno kot Mednarodno pomembno območje za ptice (IBA) in z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura

2000) (URADNI LIST RS 2004) opredeljeno kot Posebno območje varstva (SPA) SI5000011 Drava, je bilo tretjič zapored manjše od 20.000. Tako ta del reke Drave v zadnjih treh štetjih, tako kot že nekajkrat v prejšnjem desetletju, ni dosegal enega izmed kriterijev za opredelitev območja IBA/SPA.

Zahvala: Vsem popisovalcem, ki so šteli vodne ptice, in lokalnim koordinatorskim gre zasluga, da smo ponovno in sistematično hkrati popisali vse pomembnejše vodne površine v Sloveniji. Brez nesebičnega truda to ne bi bilo mogoče. Vsem najlepša hvala.

Leta 2012 so v januarskem štetju vodnih ptic sodelovali: Branko Bakan, Simona Barat, Nataša Bavec, Ernest Bedič, Johann Brandner, Denis Cizar, Gregor Domanjko, Vinci Ferenčak, Franc Ferk, Jasmina Filipič, Robi Gjergjek, Larisa Gregur, Anita Hari, Nataša Horvat, Darko Ipša, Igor Kolenko, Franc Kosi, Alenka Kramar, Anton Lejko, Barbara Lešnjek, Kristjan Malačič, Cvetka Marhold, Marjan Mauko, Robert Mauko, Valentina Novak, Mojca Plantan, Monika Podgorelec, Jernej Prša, Ingrid Puh, Janko Rajnar, Seppi Ringert, Milan Rus, Willi Stani, Marjan Štiblar, Michael Tiefenbach, Srečko Tropenauer, Velimir Turk, Rozalija Vajdič, Branko Vajndorfer, Marjan Vaupotič, Štefan Virag, Seppi Wolf, Željko Šalamun, Bernard Zanjekovič (**Mura**), Smiljan Bačani, Tilen Basle, Dominik Bombek, Dejan Bordjan, Luka Božič, Ivan Božičko, Franc Bračko, Jure Čuš, Rok Čuš, Iztok Erjavec, Angelca Fras, Stanko Jamnikar, Ana Janžekovič, Franc Janžekovič, Meta Janžekovič, Danilo Kerček, Boris Kočevar, Jure Kočevar, Marijan Kolednjak, Aleksander Koren, Albin Kunst, Danica Kušter, Katja Logar, Iris Petrovič, Branko Pisanec, Aljiana Pivko Knežević, Alen Ploj, Matjaž Premzl, Andreja Slameršek, Igor Stražišnik, Borut Štumberger, Aleš Tomažič, Tadej Trstenjak, Marjan Trup, Martina Trup, Vladka Tucovič, Andrej Valenti, Miroslav Vamberger, Aleš Verlič, Iztok Vreš, Davorin Vrhovnik (**Drava**), Žiga Arhar, Anja Artiček, Maruša Artiček, Diana Artnjak, Tjaša Brečko, Milan Cerar, Primož Cmok, Davor Drobne, Jan Fidler, Matej Gamser, Vasiljka Gamser, Jolanda Gobec, Marjan Gobec, Tadej Gobec, Jan Golčer, Polona Gorišek, Nejc Gubenšek, Kristjan Guček, Sergej Guček, Jernej Kaučič, Jernej Klakočar, Mojmir Kosi, Luka Košak Pevec, Miha Kronovšek, Stanka Kronovšek, Danijel Kruljč, Katja Lesjak, Luka Lesjak, Barbara Lipnik, Domen Lipnik, Maja Lipovšek, Manca Maček, Renata Mastnak, Jure Novak, Denis Pevec, Juš Poberžnik, Anja Podkrajšek, Boštjan Pokorny, Blaž Pungaršek, Luka Pustivšek, Monika Pustivšek, Nuša Pustivšek, Nejc Ratajč, Darwin Romih, Domen Rosenstein, Hana Skale Mastnak, Gašper Škornik, Tjaša Štruc, Klara Šuperger, Nastja Tovornik, Gabrijela Triglav Brežnik, Timotej Užmah, Staš Vajdič, Meta Zaluberšek, Mihi Završek, Daša Zeme, Maša Zeme, Laura Zendzianowsky,

Patrik Zdolšek, Gašper Žavski, Rok Žavski, Benjamin Žnidarec (**Savinja**), Marjanca Agrež, Kajetan Benedik, Blaž Blažič, Simon Blažič, Dejan Bordjan, Tomaž Bregant, Henrik Ciglič, Benjamin Denac, Damijan Denac, Katarina Denac, Mitja Denac, Ana Dolenc, Andreja Dremelj, Ivan Esenko, Dare Fekonja, Hana Fekonja, Manca Fekonja, Milan Gorjanc, Nataša Gorjanc, Jurij Hanžel, Vojko Havliček, Nika Hrabar, Jernej Jorgačevski, Barbara Kaiser, Aleš Klemenčič, Lana Klemenčič, Primož Kmecl, Urša Koce, Neža Kocjan, Ivan Kogovšek, Ivica Kogovšek, Jernej Legat, Rado Legat, Marjana Mandeljč, Marjan Manfreda, Maja Marčič, Bor Mihelič, Gaber Mihelič, Ruj Mihelič, Tomaž Mihelič, Diana Novak, Sava Osole, Marko Pezdirc, Miha Podlogar, Maja Potokar, Aleksander Pritekelj, Katarina Prosenč Trilar, Tomaž Remžgar, Metod Rogelj, Rok Rozman, Mirko Silan, Dragana Stanojevič, Sara Strajnar, Nataša Šalaja, Tatjana Škorjanc, Anton Štular, Tanja Šumrada, Rudolf Tekavčič, Florjan Tišler, Davorin Tome, Tone Trebar, Tomi Trilar, Zlata Vahčič, Barbara Vidmar, Jani Vidmar, Aleš Žemva, Miha Žnidaršič (**Zg. Sava**), Gregor Bernard, Gregor Bogovič, Majda Bračička, Matjaž Cizel, Vito Cizel, Kaja Cizelj, Angela Čuk, Zdravko Čuk, Ivan Esenko, Luka Esenko, Jolanda Gobec, Marjan Gobec, Andrej Hudoklin, David Kapš, Marinka Kastelic, Barbara Kink, Dušan Klenovšek, Luka Krajnc, Marjan Kumelj, Mojca Kunst, Joaquin Lopez Lopez, Danijela Kodrnja, Petra Mohar, Katjuša Okrošek, Rudi Omahen, Hrvoje Teo Oršanič, Josip Otopal, Martina Peterlin Urbanč, Zdravko Podhraški, Terezija Potočar Korošec, Peter Požun, Katarina Požun Brinovec, Toni Preskar, Robert Rožaj, Polona Simončič, Sanja Spirič, Dragana Stanojevič, Pavel Šet, Rok Špan, Vera Urbančič, Jani Vidmar, Branimir Vodopivec, Xhejni Nasufi, Tatjana Zalokar, Lucija Zorenč (**Sp. Sava**), Anita Golobič Prosenjak, Igor Grašak, Urša Koce, Aleksander Kozina, Klementina Plut, Marko Pezdirc, Borut Rubinič, Tanja Šumrada, Saša Zilj (**Kolpa**), Klemen Berce, Tomaž Berce, Darjo Bon, Marjeta Cvetko, Boštjan Čibej, Igor Dakskobler, Vid Dakskobler, Mateja Deržič, Bojana Fajdiga, Milan Fakin, Jernej Figelj, Martin Gerlič, Peter Grošelj, Tomaž Hain, Tjaš Jarc, Ivan Kljun, Dean Kovač, Berti Kravanja, Zvonko Kravanja, Peter Krečič, Sonja Marušič, Jurij Mikuletič, Brigita Mingot, Horymir Ondračka, Maja Ondračka, Sava Osole, Slavko Polak, Patrik Praček, Martin Pregelj, Aljaž Rijavec, Jasmina Rijavec, Samo Rutar, Erik Šinigoj, Viljana Šiškovič, Anže Škoberne, Drago Telič, Marko Trošt, Andreja Trošt Pižent, Tomaž Velikonja, Adrijan Vidmar, Martin Završnik (**Notranjska in Primorska**), Igor Brajnik, Krajinski park Sečoveljske soline, Bogdan Lipovšek, Borut Mozetič, Borut Rubinič, Iztok Škornik, Dušan Šušteršič, Cristian Trani, Al Vrezec, Petra Vrh Vrezec (**Obala**). Lokalni koordinatorski leta 2012 so bili: Željko Šalamun (Mura), Luka Božič (Drava, Savinja), Katarina Denac, Vojko Havliček, Tomaž Mihelič (Zg. Sava), Andrej Hudoklin, Dušan Klenovšek (Sp.

Sava), Borut Rubinić (Kolpa, Obala), Jernej Figelj (Notranjska in Primorska).

Summary

In 2012, the Waterbird Census (IWC) was carried out on 14 and 15 Jan. Waterbirds were counted on all larger rivers, on the entire Slovenian Coastland and on most of the major standing waters in the country. During the census, in which 312 observers took part, 424 sections of the rivers and coastal sea with a total length of 1,461.3 km and 238 other localities (171 standing waters and 67 streams) were surveyed. Altogether, 61,272 waterbirds belonging to 60 species were counted. This is the second highest number of waterbirds ever recorded in Slovenia during the IWC (1997–2012); higher number was recorded only during the 2008 census. The greatest numbers of waterbirds were counted in the Drava count area, i.e. 25,346 individuals (41.4% of all waterbirds in Slovenia). By far the most numerous species was Mallard *Anas platyrhynchos* (52.2% of all waterbirds), followed by Black-headed Gull *Chroicocephalus ridibundus* (7.6% of all waterbirds), Coot *Fulica atra* (7.2% of all waterbirds), Teal *A. crecca* (4.8% of all waterbirds) and Cormorant *Phalacrocorax carbo* (4.2% of all waterbirds). The number 1,000 of the counted individuals was also surpassed by Mute Swan *Cygnus olor*, Tufted Duck *Aythya fuligula*, Great Egret *Ardea alba*, Grey Heron *A. cinerea*, Little Grebe *Tachybaptus ruficollis* and Yellow-legged Gull *Larus michahellis*. Among the rarer recorded species, only the Canada Goose *Branta canadensis* (registered only for the second time during the January Waterbird Censuses) should be given a special mention. Numbers of the following species were the highest so far recorded during the IWC: Mallard, Red-crested Pochard *Netta rufina*, Pygmy Cormorant *P. pygmeus*, Great Egret, Grey Heron, Mediterranean Gull *Larus melanocephalus*, Kingfisher *Alcedo atthis*, Mandarin Duck *Aix galericulata* (together with 2006) and Muscovy Duck *Cairina moschata*. Also, the total number of introduced and/or escaped species recorded (57 ind., 6 taxa) was the highest to date. Numbers of the following species were the lowest so far recorded during the IWC: Wigeon *Anas penelope*, Smew *Mergellus albellus*, Red-breasted Merganser *Mergus serrator* and Great Crested Grebe *Podiceps cristatus*.

Literatura

Božič, L. (2002): Zimsko štetje mokožev *Rallus aquaticus* v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23 (110/111): 27–33.

- Božič, L. (2005): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2004 in 2005 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 26 (126): 123–137.
- Božič, L. (2006): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2006 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 27 (130/131): 159–169.
- Božič, L. (2007): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2007 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 28 (132): 23–31.
- Božič, L. (2008A): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2008 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (136): 39–49.
- Božič, L. (2008B): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2009 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (138/139): 169–179.
- Božič, L. (2010): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2010 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 31 (145/146): 131–141.
- Božič, L. (2011): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2011 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 67–77.
- CEGNAR, T. (2011): Podnebne razmere v decembru 2011. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 18 (12): 3–23.
- CEGNAR, T. (2012): Podnebne razmere v januarju 2012. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 19 (1): 3–23.
- CRAMP, S. (ur.) (1985): Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic. Vol. 4. Terns to Woodpeckers. – Oxford University Press, Oxford.
- DELANY, S. & D. SCOTT (2006): Waterbird population estimates. Fourth Edition. – Wetlands International, Wageningen.
- HANŽEL, J. & D. ŠERE (2011): Seznam ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 143–203.
- MARKOŠEK, J. (2012): Razvoj vremena v januarju 2012. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 19 (1): 24–30.
- STROJAN, I. (2011): Pretoki rek v decembru 2011. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 18 (12): 66–69.
- STROJAN, I. (2012): Pretoki rek v januarju 2012. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 19 (1): 47–50.
- ŠTUMBERGER, B. (1997): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1997 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 18 (80/81): 29–39.
- ŠTUMBERGER, B. (1998): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1998 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 19 (87/88): 36–48.
- ŠTUMBERGER, B. (1999): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1999 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 20 (92): 6–22.
- ŠTUMBERGER, B. (2000): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2000 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 21 (102/103): 271–274.
- ŠTUMBERGER, B. (2001): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2001 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 22 (108): 171–174.
- ŠTUMBERGER, B. (2002): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2002 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23 (110/111): 43–47.
- ŠTUMBERGER, B. (2005): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2003 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 26 (125): 99–103.
- URADNI LIST RS (2004): Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (no. 49/04).

Prispelo / Arrived: 9. 12. 2012

Sprejeto / Accepted: 19. 12. 2012

DODATEK / APPENDIX 1

Število prešteti vodnih ptic v januarjem številu leta 2012 v Sloveniji (M – Mura, ŠČ – Ščavnica, LD – Ledava, MR – Mura razno: jezera, ribniki, gramoznice, mrtvice in potoki v Pomurju ter bližnji okolici, DA – Drava Alpe: meja z Avstrijo pri Libeličah – Selnica ob Dravi, MM – Meža in Mislinja, D – Drava: Selnica ob Dravi – meja s Hrvaško pri Središču ob Dravi, DV – Dravinja, P – Pesnica, DPP – Dravsko in Ptujsko polje: ribniki, gramoznice, kanali, potoki in polja na Dravskem in Ptujskem polju ter bližnji okolici, S – Savinja, ŠAL – Šaleška jezera: Škalsko, Velenjsko in Šoštanjno jezero, SR – Savinja razno: jezera, ribniki, manjše reke in potoki na Savinjski ravni ter bližnji okolici, ZGS – zgornja Sava: Sava Bohinjka, Sava Dolinka, Sava do Gornje Save (Kranj), SOR – Selška Sora, Poljanska Sora in Sora, SRS – srednja Sava: Gornja Sava (Kranj)–Breg pri Litiji, KBI – Kamniška Bistrica, LB – Ljubljana, SAR – Savska ravan: jezera, gramoznice, manjše reke in potoki na Savski ravni, LBA – Ljubljansko barje: jezera, ribniki, kanali in potoki na Ljubljanskem barju, SSO – Sava soteska: Breg pri Litiji–Zidani Most, SS – spodnja Sava: Zidani Most–meja s Hrvaško, MI – Mirna, K – Krka, ST – Sotla, SSR – spodnja Sava razno: jezera, ribniki, gramoznice in potoki na Krški ravni ter bližnji okolici, KO – Kolpa, KOR – Kolpa razno: jezera, manjše reke in potoki na Kočevskem in v Beli krajini, SO – Soča, I – Idrijca, VI – Vipava, VID – Vipavska dolina: jezera, glinokopi in potoki v Vipavski dolini, NOT – Notranjska: notranjska kraška polja in ponikalnice, Cerknjsko jezero, RE – Reka, O – Obala: slovensko obalno morje, OS – Obala soline: Sečoveljske in Strunjske soline, OZ – Obala zatok: Škocjanski zatok, OR – Obala razno: reke in stoječe vode v Koprskih brdih). Število vodnih ptic, ki so bile v celoti preštete na prenočiščih, je označeno s krepkim tiskom.

The number of waterbirds counted during the 2012 International Waterbird Census (IWC) in Slovenia (M – Mura, ŠČ – Ščavnica, LD – Ledava, MR – Mura other: lakes, fishponds, gravel pits, oxbows and streams in Pomurje and its immediate vicinity, DA – Drava Alps: from border with Austria at Libeliče to Selnica ob Dravi, MM – Meža and Mislinja, D – Drava: from Selnica ob Dravi to the border with Croatia at Središče ob Dravi, DV – Dravinja, P – Pesnica, DPP – Dravsko polje and Ptujsko polje: fishponds, gravel pits, channels, streams and fields on Dravsko and Ptujsko plains and their immediate vicinity, S – Savinja, ŠAL – Šaleška jezera: Škalsko, Velenjsko and Šoštanjno Lakes, SR – Savinja other: lakes, fishponds, small rivers and streams on Savinja plain and along it, ZGS – Upper Sava: Sava Bohinjka, Sava Dolinka, Sava to Kranj, SOR – Selška Sora, Poljanska Sora and Sora, SRS – Middle Sava: from Kranj to Breg pri Litiji, KBI – Kamniška Bistrica, LB – Ljubljana, SAR – lakes, gravel pits, small rivers and streams on Sava plain, LBA – lakes, fishponds, channels and streams on Ljubljansko barje, SSO – Sava gorge: from Breg pri Litiji to Zidani Most, SS – Lower Sava: from Zidani Most to the border with Croatia, MI – Mirna, K – Krka, ST – Sotla, SSR – Lower Sava other: lakes, fishponds, gravel pits and streams on Krško plain and nearby, KO – Kolpa, KOR – Kolpa other: lakes, small rivers and streams in Kočevsko region and Bela krajina, SO – Soča, I – Idrijca, VI – Vipava, VID – lakes, gravel pits and streams in Vipava Valley, NOT – Notranjska: karst fields and disappearing streams, Lake Cerknica, RE – Reka, O – Slovene coastal sea, OS – Coastal salt pans: Sečovlje and Strunjan salinas, OZ – Škocjanski zatok (Škocjan Inlet), OR – other localities on the coastland: rivers and standing waters in Koprška brda). The number of waterbirds counted entirely at their roosting places is denoted in bold.

